

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

De taal van Hindeloopen: wat is Hindeloopers?

Versloot, A.

Published in:
Hindeloopen: stad van levende herinneringen

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Versloot, A. (2012). De taal van Hindeloopen: wat is Hindeloopers? In K. F. Gildemacher (Ed.), *Hindeloopen: stad van levende herinneringen* (pp. 141-147). Leeuwarden: PENN.nl.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

UvA-DARE is a service provided by the library of the University of Amsterdam (<http://dare.uva.nl>)

Prof. dr. Arjen Versloot

Het Fries van Hindeloopen heeft een grote faam. In de zeventiende eeuw kwamen buitenlanders met belangstelling voor cultuur en geschiedenis naar het stadje om zijn bijzondere klederdracht, huizenbouw én zijn taal. Dat gold trouwens ook voor het nabijgelegen Molkwerum, maar daarvan is het eigen dialect, dat veel op het Hindeloopers leek, in de negentiende eeuw verdwenen. In de 17de en 18de eeuw heerste de opvatting dat het echte Fries uitgestorven was, behalve in Hindeloopen en Molkwerum. Daar werd nog ‘echt, Oud-Fries’ gesproken.

De taal van Hindeloopen

Wat is Hindeloopers?

Het oude Fries

Het Hindeloopers wordt uitsluitend gesproken in het stadje en een paar boerderijen daar direct omheen. Komt men daarbuiten, dan wordt ‘Frysk’ gesproken in zijn regionale vorm, het dialect van de Zuidwesthoek. Omdat het Hindeloopers ook Fries is, wordt hier met ‘Frysk’ het ‘gewone’ Fries zoals de meeste mensen in Fryslân dat spreken bedoeld. Weliswaar zijn er regionale verschillen zoals Kleifries, Woudfries of Zuidwesthoekfries, maar de taal van Hindeloopen onderscheidt zich zeer duidelijk van die van het omliggende gebied. Voor sprekers van het Frysk is Hindeloopers moeilijk te verstaan. De meeste Hindeloopers spreken naast de eigen taal ook Frysk (en Nederlands) en bedienen zich daar zonder veel problemen van in contacten met andere Friestaligen of Nederlandstaligen.

Dat het Hindeloopers de naam had om het ‘echte, oude’ Fries te zijn, komt niet zomaar uit de lucht vallen. Veel woorden klinken in het

Hindeloopers nog (bijna) net zoals ze in het jaar 1500 geklonken moeten hebben in heel Fryslân. Hieronder staan enkele voorbeelden van woorden die in het Hindeloopers en het Fries van rond het jaar 1500 (nagenoeg) gelijk zijn gebleven:

Nederlands	Frysk	Hindeloopers	15e eeus Fries	
boek	boek	<i>book</i>	<i>boeck</i>	<oe> betekent in die tijd oo
vinden	fine	<i>fynde</i>	<i>fynda</i>	
hoog	heech	<i>baich</i>	<i>baech</i>	
geld	jild	<i>jèald, jòld</i>	<i>jeld, jold</i>	Zuidwesthoekfries
land	lân	<i>laand</i>	<i>laend</i>	
zetten	sette	<i>sòtte</i>	<i>sotta</i>	Zuidwesthoekfries
schaap	skiep	<i>skeep</i>	<i>scheep</i>	
zij	sy	<i>jo</i>	<i>hyo</i>	
wat	wat	<i>bet</i>	<i>bet</i>	

Naast het Hindeloopers zijn er nog een paar sterk van het Frysk afwijkende vormen van Fries in de provincie: het West- en Oosterschellings en het Schiermonnikoogs. De Terschellinger dialecten staan betrekkelijk dicht bij het Frysk. Het Schiermonnikoogs kan met het Hindeloopers strijden om de eer om het meest behoudend te zijn. Het Hindeloopers wordt in zijn voortbestaan niet zo sterk bedreigd als die eilander talen. De helft van de schoolkinderen in de stad sprak een paar jaar geleden nog Hindeloopers thuis.

In deze en volgende paragrafen worden opmerkelijke gevallen en voorbeelden uit de grammatica en de woordenschat van het Hindeloopers besproken, zonder volledig te willen zijn. Het tweede deel van dit hoofdstuk belicht de plaats van het Hindeloopers tussen de andere vormen van Fries en hoe het zo'n bijzondere taal heeft kunnen worden.

De klanken van het Hindeloopers

Het Hindeloopers kent een aantal klanken die het Nederlands en Frysk niet kennen. Het klinkt duidelijk anders. Het Hindeloopers heeft een [I:] en [o:], gespeld als <ea> en <ô>, zoals in Hindeloopers *bread*, 'breed' en *bôp*, 'hoop'. Die klanken zitten ergens tussen de *ee* en *ê* en de *oo* en *ô* in. Ze lijken nog het meest op de Nederlandse /ee/ en /oo/ in 'meer' en 'voor', maar zonder het naslagje voor de /r/. Deze klanken komen ook voor in het Wierings, Tessels en Enkhuizens.

Een ander opvallend verschijnsel vormen de tweeklanken die, anders dan in het Frysk, niet naar een stomme-e verglijden, maar naar een i of ò zoals in foet [fu.lt], 'voet/been' en jeald [jɛ.lt], 'geld'. Meestal hangt dat samen met de letter die volgt. Het verdwijnen van de /r/ heeft ook tot zo'n naslag geleid. Het wegvallen van de /r/ voor een d,t,s,n,l heeft het Hindeloopers

Als wij overwegen, hoe zeer de zucht om de Vaderlandsche geschiedenis en oudheden in bijzonderheden na te sporen, in de laatste jaren is toegenomen, en hoe vele verzamelingen van Genootschappen en bijzondere personen, ja zelfs de prachtige porseleinkastjes der aanzienlijke dames, verrijkt zijn met allerlei voorwerpen van smaak en kunst, welke de rijkdom der Nederlanders in vorige eeuwen ten toon spreidde; — als wij bovendien in aanmerking nemen, hoe veel daarvan uit *Hindeloopen* afkomstig is, en welke schrale en verkeerde berigten er omtrent deze stad tot dusverre in omloop waren: — dan gelooven wij, met de mededeeling en een verklaring van de voornaamste Merkwaaardigheden van *Hindeloopen* een nuttig en voor velen een aangenaam werk te hebben verrigt, zoowel om de waarheid aan het licht te brengen en vooroordeelen en miskenning te bestrijden, als om eene bijdrage te leveren tot betere kennis van eene specialiteit uit het Nederlandsche volksleven, welke even eerbiedwaardig — als ons aller zucht tot opsporing van de nationale gebruiken en gedenkteekenen loffelijk en vereerend is.

Lijst en Verklaring

VAN EENIGE KENMERKENDE

HINDELOOPER

WOORDEN,

MEEST IN DIT WEREJE VOORKOMENDE.

A.		
<i>Aanse</i> , ergens; <i>naanse</i> , nergens.	<i>Born</i> , <i>bon</i> , Landfriesch <i>bern</i> , <i>ben</i> , kind.	
<i>Aast</i> , <i>et</i> , het Oost, de streck langs de haven; de <i>Aasterkekke</i> , de ingang der stad aan het Workumer-Nieuwland.	<i>Bortedwaan</i> , beurtdoen, kranse-houden, gezelschap-houden.	
<i>Aezen</i> of <i>eazen</i> , haardplaat.	<i>Bra</i> , Lfr. <i>bræa</i> , brood.	
<i>Aezenboord</i> , beschilderd houten zoldertje, dat des zomers over de haardplaat gelegd wordt.	<i>Branitsig</i> , kwaadaardig.	
<i>Ate</i> en <i>Ame</i> , grootvader en grootmoeder.	<i>Brillen</i> (britsen), slagen geven.	
B.		
<i>Bame</i> , werkboezelaar.	<i>Buetebor</i> , kop koffij, koffijpot.	
<i>Bask</i> , mooi.	<i>Bueteborje</i> , (buiten beurt) koffijdrinken, uit koffijdrinken gaan.	
<i>Beeren</i> , inbeelden, zich aanstellen.	<i>Butte</i> , een anne sukkel of sukker.	
<i>Biischerre</i> , beschikt, overlegd.	<i>Byerje</i> , veel geschreeuw maken.	
<i>Biislek</i> , beslag (meelen melk).	B.	
<i>Biitied</i> , tijdig, bij tijds.	<i>Deale born</i> ! heden kind! uit roep, afg. van duivel.	
<i>Boaskjen</i> (<i>et</i>), het trouwen.	<i>Deesik</i> , broekzak (dijzak).	
<i>Boekeleerje</i> , met den pols onder den arm ergens over springen.	<i>Dokke</i> , kinderpop.	
<i>Boltebefjes</i> , Stadfriesch <i>boltebuisjes</i> , gebakjes.	<i>Dolle</i> , rust- of vrijplaats bij kinderspelen.	
	<i>Drogen</i> , droomen.	
	<i>Druetkje</i> , met eeneschijffrollen.	
	<i>Dwiile</i> , ijhoofdigheid.	

gemeenschappelijk met het Frysk, maar in het Hindeloopers laat de /t/ een bijzondere naslag achter op de klinker zoals in het woord voor 'gras': gers [gɛ:s], Frysk [gɛ:s]. Ook het verdwijnen van de /ch/ voor een /t/ heeft geleid tot het ontstaan van dergelijke tweeklanken, zoals in naet [nɑ.It], 'nacht' of dôter [dɔ.Itər], 'dochter', tôt [tɔ.It], 'dacht' – denk ook aan Engels 'night' [na.it], 'daughter' [dɔ:tʰə] of 'thought' [pɔ:t]. In het Molkwerums van de 18de eeuw vinden we voor dat laatste woord de spelling *tooit*.

Het Hindeloopers heeft nog een klank die het Nederlands en het Frysk niet kennen, namelijk de ö-klank [œ], zoals in *fölle*, 'veulen' of *pöt*, 'pot'. Deze klank is in het dialect van de Zuidwesthoek trouwens wel te horen, zoals in *mönne* voor Frysk

moanne, 'maan(d)'.

Een andere opvallende uitspraakgewoonte van het Hindeloopers ten opzichte van het Frysk is dat een <a> voor d,t,s,n,l gewoon als [a] uitgesproken wordt en niet als ò [ɔ], zoals in het Frysk. Dit vindt men ook in Warns, Koudum en Bakhuizen. Een woord als *kat* klinkt dus bijna net als in het Nederlandse [kat] en niet als het Fryske [kɔt].

Uiteraard zijn veel woorden in het Hindeloopers anders dan in het Frysk, bijvoorbeeld: *ronne*, *sotte*, *bon*, *bús*, *futten*, Frysk: rinne, sette, bern, hûs, fuotten, 'lopen, zetten, kind, huis, voeten'. In *ronne*, *bús* en *futten* wijkt het Hindeloopers trouwens wel af van het Standaardfries, maar niet van het Zuidwesthoeks.

Kopje?

Een van de oudste boekjes over Hindeloopen en bovendien gepubliceerd in het Hindelopers is de "Kleine kroniek waar dingen van oude tijden in staan. Voor de Hindelopers om te onthouden. En wat andere dingen." Het boekje verscheen waarschijnlijk als aanhangsel of als vervolg van de Hynlepre Seemans-almenak op it 1679 jeer, opgesteld door een stuurman aan land". Dat boekje (uit 1678) is sinds het begin van de 19de eeuw spoorloos, maar dit is het titelblad van de kroniek (1679). Het enige bekende exemplaar wordt bewaard in Tresoar. Het is de oudste Friese stadskroniek en werd opgesteld door Johannes Hilarides (1649-1726). Hij was rector van de Latijnse school, dus ook koster en wat nog meer bij de functie hoorde en had in 1677 een Friese kroniek gemaakt, "It Aade Terp". Die was sterk beïnvloed door de bekende geschiedenis van Okke van Skarl. De kleine Hindelooper kroniek is van Hilarides' eerdere publicatie afgeleid. Johannes zal dankzij broer Nicolaus (Klaas), de stadsecretaris, zijn benoemd als schoolmeester in Hindeloopen. Zo ging dat vaak. Hilarides moet (ook) zeer geboeid zijn geweest door het Fries waarnaar hij onderzoek deed. De taal van Hindeloopen had daarbij zijn grote interesse. Voor de Engelse geleerde Chamberlain verzorgde hij een versie van het Onze Vader: Oo! oejz ienne feer der jie ienne hiemmel binne. Ook maakte hij een vertaling in het Molkwerums. Toen Dominicus Goltzius, bijgenaamd Hindeloopens hemeltolk, vijftig jaar predikant was in 1720 maakte hij nog een Hienlepre Saaing. Waarschijnlijk

heeft Hilarides de tekening van een Hindelooper zeeman zelf gemaakt, hij maakte wel meer tekeningen en kaarten, o.a. voor de fraaie provincieatlas uit 1718. Met een fraaie bontmuts op kijkt de kapitein langs een Jacobsstaf om de hoek te meten die de zon maakt met de horizon. Wanneer dat om twaalf uur gebeurde, kon de schipper bepalen op welke breedte (hoe noordelijk) het schip voer. 's Nachts deed men plaatsbepaling net zo, maar dan met de poolster. Sinds de 14de eeuw gebruikten zeelui dit instrument totdat het door de sextant werd vervangen.

De vormen

Als het gaat om meervouden, lidwoorden, uitgangen van werkwoorden en dergelijke, lijkt het Hindeloopers veel op het Frysk. In de middeleeuwen had het Fries drie geslachten, net als nu nog het Duits: mannelijk, vrouwelijk en onzijdig. Het Schiermonnikoogs heeft dat nog steeds. Het Hindeloopers heeft geen aparte vrouwelijke zelfstandige naamwoorden meer, net als het Nederlands en Frysk, maar uit de eerste helft van de 20ste eeuw zijn nog vormen als *jò wiif*, 'die vrouw' en *jò faan*, 'dat meisje' (in het Frysk 'dat wiif' en 'dy faam') bekend, de laatste overblijfselen van vrouwelijke vormen van het lidwoord, Oudfries 'dio'. Opvallend is ook de *-n* in bijvoorbeeld *in baigen dyk*, 'een hoge dijk'. Als er *de* voor staat, is de *-n* weg: *de baige dyk*, 'de hoge dijk'.

De verkleinwoorden in het Hindeloopers lijken erg op die van het Nederlands en wijken nogal af van de vormen in het Frysk, zoals blijkt uit deze vergelijking:

Nederlands	Westfries (20e eeuw)	Hindeloopen	Westfries (19e eeuw)	Frysk
oogje	ougje	<i>aichjen</i>	ougje	eachje
boompje	boumpje	<i>baimpjes</i>	boumke	beamke
mannetje	mantje	<i>mantjen</i>	mantje	mantsje
steentje	stientje	<i>steentjen</i>	stientje	stientsje

Afgezien van het verschil tussen *-ie* en *-je* en de vaste slot-*n* in het Hindeloopers, lijkt het Hindeloopers hier meer op het Westfries en het Nederlands en minder op het Frysk.

Uitdrukkelijk 'noordelijk' is de korte vorm *mant(s)je(n)* waar het Nederlands een tussenklinker invoegt: mannetje. Zoals de tabel laat zien, leek het oudere Westfries meer op het Frysk met de *-ke*-uitgang in 'boumke'/beamke. De Hindeloopers hebben hun verkleinwoorden in vroeger tijd uit Noord-Holland overgenomen, waarschijnlijk van de Zaan of Amsterdam, waar vanouds veel contact mee bestond via de scheepvaart.

Woordenschat

Veel woorden zijn in het Hindeloopers oud gebleven, zoals *baad*, 'hoofd' voor Frysk 'holle', Oudfries 'haved' (denk aan het Engelse 'head'). Een ander mooi voorbeeld is *siië* voor Frysk 'naaie', Nederlands 'naaien', Engels 'to sew'. Andersom wordt voor het Fryske mûle, 'mond', de vorm *mûnd* gebruikt, dat een leenwoord uit het Nederlands is. Ook in het naburige Warns werd het wel gebruikt: *mûn*; en in het Frysk in samenstellingen zoals in *mûnling* 'mondeling'. Het Oudfries 'mûth', Engels 'mouth', is niet bewaard gebleven. Het Hindelooper woord voor 'wieg' is *waele* (Frysk: *widze*). Opmerkelijk is dat het woord in een Workumer tekst uit 1681 ook een keer voorkomt als *waele*. In de 19de eeuw was het ook nog bekend in Molkwerum als *wele* en in Warns als *weale*.

Het Hindeloopers en het Fries van de Zuidwesthoek

De taal van Hindeloopen heeft niet altijd zo op zichzelf gestaan als tegenwoordig. In verschillende plaatsen in de omgeving werden in de 17de en 18de eeuw vormen van Fries gesproken die op het Hindeloopers leken. Dat gold met name voor Molkwerum en Workum. Een onlangs gevonden brief uit de 18de eeuw van een Warnzer lijkt in taal erg op het Molwerums van die tijd. Ook Makkum had een heel eigen taal die in sommige opzichten wel op het Hindeloopers leek. Van het oudere Hindeloopers is redelijk wat bekend door werk van Johannes Hilarides uit 1679 en 1720. Verder zijn er wat andere korte tekstjes uit de 17de en 18de eeuw, waaronder een ‘Onze vader’. Uit dezelfde tijd zijn er een paar teksten in het thans uitgestorven dialect van Molkwerum. Over het vroegere Workumer dialect is spaarzame informatie uit de 19de eeuw en een kort gedicht uit 1681 dat uitdrukkelijk in Workumer Fries geschreven is. Uit Makkum en Joure zijn er teksten uit de 18de eeuw.

Mooie voorbeelden zijn te vinden in de namen voor de dagen van de week: vrijdag, zaterdag en zondag. ‘Vrijdag’ is in het Frysk ‘freed’. In het Hindeloopers van 1679 was het *fridei*, tegenwoordig *fryde*. Uit het midden van de 19de eeuw is voor Molkwerum bekend *fridei*, uit dezelfde tijd uit Workum *frii(d)* en uit Makkum (18de eeuw) *fried*.

‘Zaterdag’ is in het Fries ‘sneon’ [snø.ðn], ouder ‘snjoon’. Het woord betekent eigenlijk ‘zon-avond’ (denk aan het Duitse ‘Sonnabend’). In het 17de-eeuwse Hindeloopers was het *sneeond*, tegenwoordig *sniend*. In de dorpen Molkwerum en Warns bestond tot in de 20ste eeuw *snien*, een vorm die in de 19de eeuw ook in Workum voorkwam. In 1708 schrijft iemand uit Joure *snieoun*, wat erop duidt dat de ‘Hindelooper’ vorm toen in een groot deel van de Zuidwesthoek voorkwam.

Ook het woord voor ‘zondag’ had een aparte vorm in de Zuidwesthoek. Het Oudfries had ‘sonnandei’ dat met een opmerkelijke klemtoonverspringing tot ‘senándeï’ werd. Dat woord ontwikkelde zich via ‘snande’ en ‘snaind’ tot het huidige Fryske ‘snein’. In het 17de-eeuwse Hindeloopers was het *sen(ne)-dei*, thans *sende*. In Molkwerum zien we in de 19de eeuw nog *zindei*. De Hindelooper en Molkwerumse vormen hebben die klemtoonverspringing niet en

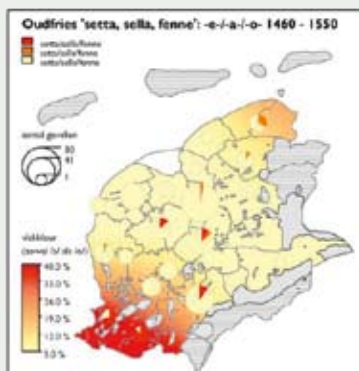
in een oorkonde uit Joure uit 1466 vinden we een variant die erg op een oude van Hindeloopen lijkt: *sennendeij*. Ook hier blijkt het Hindeloopers een overgebleven eiland te zijn van een veel groter taalgebied dat de hele Zuidwesthoek tot aan Joure toe besloeg.

Dat geldt ook voor ‘niet’, Frysk ‘net’, waar het Hindeloopers het Oudfries *naat* bewaart, als enige in Fryslân. Tot in de 18de eeuw werd die vorm nog tot in Makkum, Sneek en Joure gebruikt. Nog een mooi voorbeeld is het woord ‘maken’ dat in het Frysk ‘meitsje’ is geworden met een /tsj/ die ontstaan is uit /k/ (vergelijk het Fryske woord ‘tsjerke’, tegenover Nederlands ‘kerk’). Zo’n ontwikkeling heeft in het Hindeloopers in het woord ‘maken’ niet plaatsgevonden. Men zegt hier *meikje*. Haast dezelfde vorm, *meyckia*, komt in 1484 voor in een oorkonde uit Skarsterlân en in één uit Sneek van 1511. Het oude Molkwerums had *maaikje*, het 18de-eeuwse Makkums *mekje*. In het woord voor ‘koken’ is in het Frysk hetzelfde gebeurd: koaitsje. De Hindelooper vorm *kokje* komt in dit geval in een groot deel van de Zuidwesthoek voor, van Workum tot Tjerkgaast.

Het Gaasterlands kent *ronne* en *sonne* voor Frysk: rinne en sinne, ‘lopen’ en ‘zon’. Die vormen zijn ook Hindeloopers, maar er komen veel meer gevallen voor van een Fryske /e/ of /i/ die een /o/ zijn geworden: *sotte*, *born*, *blod*, *smol* voor Frysk: sette, bern, blêd, smel, ‘zetten, kind, blad, smal’. In het Molkwerums en het Workums zien we dit verschijnsel ook. Neem bijvoorbeeld het woord voor ‘dertien’, Hindeloopers *trottin*, 19de-eeuws Workumers *trotjen*, Frysk ‘tretjin’. Soms hadden het Molkwerums of Workums een *o* en het Hindeloopers niet, zoals in Hindeloopers *bèalpe*, ‘helpen’, Workumers: *bolpe*; Hindeloopers *gers*, ‘gras’, Molkwerums: *gors*. Deze kenmerken kwamen in de late middeleeuwen in de hele Zuidwesthoek voor. Zuidwesthoekse *ronne* en *sonne* zijn dus de laatste overblijfselen van een Gaasterlands dat veel meer ‘Hindeloopers’ heeft geklonken.

De Friese Zuidwesthoek vertoonde als geheel aan het einde van de middeleeuwen eigen ontwikkelingen of bewaarde juist oude taalvormen die in de loop van de tijd verder verdwenen. Hindeloopen heeft nu vaak als enige van dat hele gebied nog

Opm. vormgever: Het is hier misschien mooier om een groter kaartje te plaatsen (als deze er groter is?) en de foto achterwege te laten.

Het Fries van de Zuidwesthoek, met Hindeloopen voorop, heeft vaak een /o/ waar de rest van het Fries een /e/ of /i/ heeft. Dit verschijnsel kwam in de 15de eeuw in de hele Zuidwesthoek voor. Op de kaart is de spelling van de Oudfriesse woorden *setta*, *sella*, *fenne* 'zetten, verkopen (denk aan Engels *to sell*), *weiteje*' (Frysk *sette*, *ferkeapje*, *finne*) te zien volgens oorkonden uit de late middeleeuwen. Van deze drie woorden heeft het huidige Hindeloopers een /o/ in *sötte*, terwijl in het Fries van het Gaasterland *fonne* voorkomt.

 Frisian as it is spoken in the southwestern part of the province, often exhibits an /o/-sound where the rest has /e/ or /i/. This feature goes back to the late 15th century. At that time it was widespread, now it is mostly confined to Hindeloopen. The map shows the spelling of the Old Frisian words *setta*, *sella*, *fenne* 'to put, to sell, meadow (Frysk *sette*, *ferkeapje*, *finne*) according to late-mediaeval charters. Of these three words, the current Hindelooper language preserves *sötte*, while *fonne* is current in the Frisian spoken in the neighbouring Gaasterland.

kenmerken bewaard, al zijn er nog enkele sporen van over in het Frysk van de Zuidwesthoek. Met name in plaatsen als Molkwerum en Workum was dat nog lang het geval. Over het Gaasterlands weten we helaas niets uit de tijd tussen 1550 en 1880.

Ondanks het feit dat Hindeloopen in de 17de en 18de eeuw wat taal betreft veel minder op zichzelf stond dan tegenwoordig, viel ook toen het Hindeloopers al op. Zo onderscheidde het Hindeloopers zich door behoud van het Oudfriesse '*slepe*' voor '*slapen*' van het Molkwerums, waar men toen al '*slipe*' zei, net als in de rest van het Frysk. En waar het Frysk '*keamer*' heeft voor '*kamer*', hadden Molkwerum en Workum vroeger *kemer*, maar Hindeloopen *kaimer*.

Als stad van grootschippers was Hindeloopen lang sterk gericht op de scheepvaart vanuit Amsterdam en de Zaanstreek op Scandinavië en hadden de inwoners niet veel contact met het 'achterland'. Dat zorgde ervoor dat de taal nauwelijks meeveranderde met de rest van het Fries. Misschien is het Schiermonnikoogs eigenlijk wel ouderwets, maar omdat die taal tegelijk zoveel nieuwe eigenaardigheden kent, valt het 'ouderwetse' van het Hindeloopers meer op, mede door de aandacht die er aan is besteed.

Het Hindeloopers is voor een groot gedeelte versteend Fries uit de late 15de eeuw is, in dit geval zuidwestelijk Fries. In de 19de en 20ste eeuw is de invloed van het Fries en het Nederlands weliswaar toegenomen, maar het Hindeloopers heeft nog steeds een sterk eigen karakter.